

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2352.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po tarifa.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znanja
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.000.

Kontrola družbe.

Za delovanje v javnosti je potrebna dvojna sposobnost: strokovna in moralna. Strokovno sposobnost lahko človek dokaže z izpričevani in s praktično doseganimi uspehi, moralno kvalifikacijo pa izreka edinole družba. Narod, ki pazi, da so vsi njegovi javni delavci v obeh ozirih kvalificirani, ta narod se nima bati, da bi na vodilna mesta zalezli dobičkarji, paraziti ali ignoranti. Tak narod bo imel dobro poltiko, ker bo izbira ljudi tako obsežna, da bo le v izjemnem slučaju prišel nesposobnej na vodilno mesto. V nasprotnem slučaju pa mora trpeti narod od slabe politike in prenašati korupcijo in slabe zakone. Le od volivca je odvisno, kaka politika se vodi. Kar je mogoče, zavlada, ker on izbira politike.

V časih splošne in enake volivne pravice pa je stalna nevarnost, da pride na vrh tisti, ki najbolj izigrava instinkte nas in ki je najbolj spreten demagog. V povojnih časih smo le prevečkrat doživeli, kako je ravno pri nas ta nevarnost velika in zato smo tudi dobili ministre in poslance, da je korupcija kar cvetela. Vse je videlo to korupcijo, vse jo je hotelo odpraviti in zato so bili predlogi o protikorupcijskem zakonu na dnevnem redu. Toda sam zakon ne pomaga, če ni tu družbe, ki daje zakonu veljavo. Saj prepoveduje že kazenski zakonik zlorabo oblasti in podkupnine ter vse one stvari, od katerih živi korupcija, ali kaj pomaga sam zakon, če pa ni tu družbe, ki pazi, da se zakon tudi neusmiljeno uporabi proti vsakomur, ki se je proti njemu pregrešil. Kako pa naj družba to svojo visoko funkcijo vrši, če pa sama trpi v svoji sredi ljudi, za katere vsa javnost ve, da so prišli do premoženja na negentlemanski način.

Kakor vsako zlo, tako je treba tudi korupcijo pričeti čistiti pri sebi. Najprej mora družba sebe očistiti od vseh, ki se morajo bati debate o izvoru njih premoženja in šele potem more družba pričeti s čiščenjem korupcije tudi na drugih mestih. Tako očiščena družba bo pa tudi vselej tako močna, da ne bo nobena protekcija mogla ustaviti roke pravice, temveč da bo tudi zakon imel vso veljavo.

Šele očiščena družba pa bi mogla izvrševati tudi svojo drugo funkcijo, da bi odločevala o moralni kvalifikaciji onih, ki hočejo biti javni politični delavci. Kogar ne smatra družba za vrednega, da je v njeni sredi, ta gotovo tudi ni vreden, da zavzame vodilno mesto v političnem življenju. Kdor pa je nasprotno družbi dokazal, da je korekten človek, da ga denar ne more premotiti, temu pa tudi javnost brez skrbi lahko prepušti upravo države.

Danes pride na vodilno mesto politik vsled svojih strankarskih zaslug, pa čprav ni za to mesto niti strokovno niti moralno usposobljen. Naloga družbe je, da se to neha in da pridejo strankarske zasluge kandidata v poštev šele, ko je dokazana njegova moralna (ki je najvažnejša) in njegova strokovna sposobnost. Samo med kandidati, ki imajo te sposobnosti, bi smele stranke izbirati svoje ljudi.

Na mah bi postala vsa naša politika drugačna. Ne doživljali bi več raznih praznih obljub, ne trpeli od demagogske polemike in sigurni bi bili, da bi se denar davkopljučevalca tudi v resnici uporabljal le v določene namene.

Ne more slovenska družba sama na mah doseči, da bi tako korektne razmere zavladatale po vsej državi. Toda v Sloveniji bi mogle nastati, od tu pa bi polagoma pronicale na jug in tudi tam ustvarile slično rigorozno sedečo družbo.

Finančni minister zavrača preneljeko kritiko opozicije.

Beograd, 21. novembra. V političnih krogih v Beogradu včeraj ni bilo skoro nobenih dogodkov. Kralj je odpotoval v Topolo, kjer bo bival nekoliko dni. Velja Vukičević je odšel na lov v Subotico.

Včeraj ni bilo nikakega važnega sestanka. Edino dr. Marinković je konferiral z demokratskimi ministri v svojem kabinetu. V političnih krogih, zlasti v demokratskih, se z velikim zanimanjem pričakuje odgovor, ki ga bo dal Marinković na interpelacijo o zunanji politični situaciji. Ob tej priliki bo po mnenju političnih krogov središče Marinkovičevega govora o zunanji politiki pakt, ki je bil pred kratkim podpisan s Francijo v Parizu.

Politični krogi so tu včeraj nadaljevali s komentiranjem proračuna. Opozicija misli v glavnem, da je proračun iznenadil s svojo višino in se poudarja, da se to ni pričakovalo od sedanjega ministra financ. Del političnih krogov pa vendarle priznava, da se je finančni minister pobrigal za to, da bi bil ta proračun čim realnejši.

Ker se je predvčerajšnjim v glavnem

že čulo stališče opozicije o proračunu, so se novinarji včeraj obrnili na ministra financ dr. Markovića, da jim pove, kaj misli o proračunu in da odgovori voditeljem opozicije.

Dr. Marković je dejal: Prečital sem izjave nekaterih uglednejših opozicionalnih prvakov in razne druge komentarje o novem proračunu. Moralo me je iznenaditi, s kako lahkoto se ocenja vprašanje, o katerem ne more biti ne strankarske in ne osebne borbe in v katerem so opredeljeni široki državni interesi.

Hotel sem podati svojo prvo izjavo v pogledu novega proračuna pred narodno skupščino. Ker pa je bil novi proračun komentiran takoj po predložitvi kakor po nekaki komandi brez globlje razmotrivanja njegove vsebine, sem v visokem državnem interesu primoran, da opustim svojo namero, da dam prvo izjavo o proračunu v narodni skupščini.

»Kdaj mislite, gospod minister, dati obširno izjavo?«

Ker se že dva dni ne počutim dobro in ne zapuščam sobe, bom dal izjavo takoj, ko bo mi to dopuščalo moje zdravje.

Nov atentat makedonstvujučih.

Beograd, 21. novembra. V noči od sobole na nedeljo je prišlo do novega atentata na progi Skoplje—Kumanovo na postaji Aleksandrovo. Na železniški progi je bil postavljen peklenški stroj z namenom, da eksplodira, ko bi vozil preko proge potniški vlak iz Beograda.

Predsinocnjim se je po Skoplju razširila senzacionalna vest o tem atentatu. Spočetka se ni vedelo nič delajnega. Prva poročila, ki so prispela, so javljala, da je predsinocnjim ob 9.25 pri km 431, ko je vozil tovorni vlak proti postaji Aleksandrovo, nastala strahovita detonacija. Vlak se je takoj ustavil, osobje je poskakalo iz vlaka in takoj konstaliralo, da je pred zadnjimi vagoni eksplodiral peklenški stroj, ki je odrezal dva vagona od ostale kompozicije in ju poškodoval. Ranjen ni bil nihče.

Nedaleč od kraja eksplozije se je našel na progi še en peklenški stroj, ki pa ni eksplodiral. Ta peklenški stroj je islega sistema ko oni, ki so ga našli o priliki zadnjega pripravljenege atentata v svobodni coni v Solunu. Kraj, kjer je eksplodiral stroj, se nahaja v neposredni bližini želez. signala. Kraj sam pa je skrit. Veruje se, da so atentatorji prišli iz Skopske Crne gore in se dozdeva, da so atentatorji pobegnili proti selu Aleksandrovo.

To je prvi atentat, ki se je zadnje leto dogodil na ozemlju skopljanskega sreza. Uvedena je bila takoj najstrožja preiskava. Rezultat te preiskave se drži tajno. Misli se, da je bil peklenški stroj postavljen med 8. in 9. uro zvečer po odhodu brzovlaka proti Beogradu. Zasedovanja se vrše na vse strani.

Skoplje, 21. novembra. Po zadnjih vesteh se je oblastim posrečilo prii atentatorjem na sled. Ugotovljeno je namreč, da je atentat izvršila lista sumljiva oseba, ki so jo pred dvema dnevoema opazili v žegligovskem srezu. Atentatorji so morali zelo hiteti, ker so jim bile oblasti na sledu. Zato tudi niso

Politika je le delo ljudi in samo od ljudi je odvisno, kakšna je politika. Slabi ljudje ne morejo delati dobre politike, temveč samo dobri. Izbira dobrih pa se vrši najprej v družbi in vsaj slovenska družba se mora pričeti zavedati te svoje najvišje naloge.

Fašisti še niso prišli k sapi.

Rim, 21. novembra. Po demonstracijah v Rimu, Firenci, Torantu, Padovi, Pulju in Benetkah, kjer so hoteli demonstranti napasti jugoslovanske in francoske konzulate, so vzbuknile nove demonstracije v Peruggiji, Livornu, Trstu in Milanu, kjer je demonstrantom govoril Mussolinijev brat, urednik lista »Popolo d'Italia«.

Medtem ko se demonstracije nadaljujejo, vodijo italijanski listi še nadalje ljuto kampanjo proti Jugoslaviji in Franciji. Italijanski tisk naglašja, da je francosko-jugoslovanski pakt tolik udarec za Italijo, da se od njega še ni opmogla.

PONAREJEVALSKA AFERA DOBIVA VEDNO VEČJI OBSEG.

Pariz, 21. novembra. »Journal javlja, da je osebnost zadnjega aretiranca v aferi ponarejenih madjarskih vrednostnih papirjev zavita v največjo tajnost. Njegova identiteta se čuva kot največja tajnost. Ko je bil priveden na policijo, so ga takoj ločili od ostalih in so po zapisu aretiranca vpisali mesto njegovega imena črko X. Odvedli so ga takoj v posebno celico in ga tam z največjo pazljivostjo stražijo. Dosedaj je bila tajnost absolutno obvarovana. Značilno je to pozorno postopanje s to osebo.

TROCKIJEV NASLEDNIK IMENOVAN.

Moskva, 21. novembra. Za predsednika centralnega odbora za koncesije je imenovan namesto Trockega Sandrov.

OBCINSKE VOLITVE V OBCINI CELJE—OKOLICA.

Celje, 21. novembra. Pri včerajšnjih občinskih volitvah v občini Celje—okolica so dobili: SLS 487 glasov in 13 mandatov, liberalci 219 in 5 mandatov, socialisti 313 glasov in 8 mandatov, Bernofovci 38 glasov in 1 mandat, radikali 68 glasov in 2 mandata, Nemci pa 163 glasov in 4 mandate.

SKUPŠČINA BEOGRAJSKIH PROFESORJEV.

Beograd, 21. novembra. Včeraj se je vršila skupščina beogradske sekcije profesorskega društva.

Po poročilu o delu uprave je govoril pomočnik ministra prosvete Risto Jojić. Objubil je, da bo novi načrt zakona o srednjih šolah v najkrajšem času predložen narodni skupščini. Nadalje je sestavljena specialna komisija, ki bo izdelala program državne prosvetne politike. Izdelan bo tako, da bo zadostal vsem potrebam ne samo sedanjosti, ampak tudi bodočnosti.

Načelnik ministrstva trgovine in industrije David Korenić se je bavil s trgovskim poukom. Govorili so še Kovač iz Ljubljane, Koloman Rac iz Zagreba, Milan Popović iz Beograda. Izvlečeno je bila nova uprava. Za predsednika je izvoljen Lazar Knežević namesto Lazarja Trifkovića, ki se je odpovedal temu mestu zaradi bolezni.

SPORTNE VESTI.

Zagreb, 21. novembra. Včeraj so se vršile lele tekme: Concordia : Derby 1 : 1, Hašk : Kroatia 3 : 0, Gradjanski : Victoria 5 : 3, Sokol : Makabi 2 : 1, Atena : Zmaj 4 : 0.

Beograd, 21. novembra. Včeraj se je vršila tekma med BSK in Jugoslavijo, ki se je končala z rezultatom 3 : 2.

Subotica, 21. novembra. Tekma Bačka : Sand je dala rezultat 1 : 1.

imeli dovolj časa, da bi bili namestili peklenški stroj tako, kakor bi bilo irčba. Proga je bila takoj popravljena in je bil promet po eni uri vzpostavljen.

Beograd, 21. novembra. Tukajšnja »Pravda« komentira atentat na progi Aleksandrovo in pravi, da so hoteli makedonstvujuči s tem atentatom izraziti svoje nezadovoljstvo zaradi sklenitve jugoslovansko-francoskega pakta in da bi v teh dneh, ki so za bolgarsko vlado zelo težki, dosegli pri njej odločitev, da se Bolgarska nasloni na Italijo.

Politični krogi pričakujejo, da bo naša vlada tudi po tem slučaju ostala hladnokrvna in da se ne bo preneljila s čemerkoli, kar bi oslabilo položaj službene Bolgarske napram makedonstvujučim. Bolgarska vlada je danes v lakem položaju, da želi obdržati situacijo tako, kakor je bila pred nekoliko leti pripravljena od starega bolgarskega državnika Mažarova. V nekem članku je opozoril na akcijo makedonstvujučih, ki bi radi Bolgarsko še bolj spravili v nesrečo.

SPORAZUM Z AVSTRIJO GLEDE OBMEJNIH POSTAJ.

Maribor, 21. novembra. Konferenca za gradnjo obmejnih postaj je dokončala svoje delo. Dosežen je sporazum v vseh točkah, da se zgrade jugoslovansko-avstrijske postaje v Mariboru, na Jesenicah na Gor., Dravogradu in Pliberku v Avstriji. Sedaj je treba še, da vladi odobrita ta sporazum.

BEOGRAJSKI HIŠNI POSESTNIKI GROZE Z BOMBAMI.

Beograd, 21. novembra. Včeraj je bila seja beogradskih hišnih posestnikov, na kateri je bila izvoljena nova uprava. Skupščina je bila zelo burna. Padle so ostre besede in odlični protesti proti vladi, ki krši lastniške pravice.

Poslancem so očitali, da ne čitajo listov, ne memorandov in ne pravnih stvari. Ako bodo poslanci še nadalje delali krivico, ni izključeno, da nekega dne obračunamo z njim z bombami.

VEL BRITANIJA NE ZGRADI NOVIH KRIŽARK.

London, 21. novembra. »Evening Standard« javlja, da je britanska vlada končno opustila načrt gradnje križark, ki so predvidene v pomorskem programu za to leto.

PISMO IZ VARŠAVE.

Varšava, dne 14. novembra 1927.

Pred nemško-poljsko trgovsko pogodbo. — Glede izvora jajc Poljska na prvem mestu na svetu. — Prvi aeroplan v bolniški službi. — Skrivnost varšavskih salonov za negovanje lepote.

Do polomu nemško-levinske provokacije je Nemčija izpremenila svoje obnašanje napram Poljski. Pokazala je voljo za sporazum. Hotela je na ta način izbrisati svojo udeležbo pri litvinskem izzivu. Izziv je sicer doživel popoln polom. Ni se vnel požar nad Balkanom, ni se skalila voda, v kateri bi mogli Nemci ribariti in ujeti tako masno ribo kot morski koridor. Izziv ni omajal zaupanja v Poljsko ter ni preprečil amerikanskega posojila. Poluradne vesti javljajo, da je 5 minut pred 12 demisioniral dr. Lewald, predsednik delegacije za poljsko-nemško pogodbo ni vnet prisliš carinske vojne. Začetek pogajanj s Poljsko pomeni novo dobo v poljsko-nemških pertraktacijah, ki trajajo že 2 leti in pol. Zdi se, da Nemci to pot resno mislijo prenehati s carinsko vojno proti Poljski ter vzpostaviti normalne trgovske odnose. Velikanski deficit njihove trgovske bilance jih sili, da iščejo nove trge za svoj eksport, oziroma, da si zopet pridobi stare trge. Cvetloča Poljska jim proži roko za sporazum.

Poljska stoji na prvem mestu na svetu, seveda le, kar se tiče izvoza jajc. Še leta 1923 je največ jajc eksportirala Kitajska, za njo Danija, Združene države in Jugoslavija. Toda že leta 1926 je stopila Poljska na čelo svetovnega eksporta jajc ter je izvozila rekordno število 86.076.000 ducatov jajc. Poljska izvozi letno eno tretjino vse produkcije jajc. Jajca gredo predvsem na Angleško, nekoliko manjši množini v Nemčijo in Avstrijo.

V Krakovu je priletel pred nekaj dnevi aeroplan, ki ga je mesto kupilo za sanitarno službo. Letalo je izvršila domača tvrdka »Samolet« v Poznaniu. Mesna občina bo uporabljala letalo v naglih slučajih boleznii, ko je treba bolnika nemudoma prepeljati v bolnico. Tako se bo mogla tudi deželna koristiti od takojšnje zdravniške pomoči.

Pred kratkim se je vršila v vladnem komisariatu v Varšavi konferenca o varšavskih salonih za negovanje lepote. Konferenca je naravno vzbudila velikansko zanimanje ne samo pri zdravnikih, vladnih zastopnikih in pri policiji, temveč tudi pri navadnem meščanu. Saj pogoltno pomlajevanje in pudranje boljše polovice velik delišnega budžeta. Toda konferenca ni obdelavala ekonomične strani kozmetike, temveč se je zanimala samo za zdravstveni stan kozmetičnih salonov in za kozmetična sredstva. Konštalirala je, da saloni za konzerviranje lepote na naravnost strašen način izkoriščajo lahkomišelnost žen in deklet. Ne pripravljajo jih samo ob zdravi in lepoto, temveč večkrat tudi ob življenje. Nekateri kabineti za lepo izvršujejo različne intimne, zelo nevarne operacije. Zelo moderno je n. pr. injiciranje parafina, v svr-

ho odprave gub. Tako injiciranje pa lahko povzroči zamašnje delikate žilice in stvar se konča s smrtjo. Izrezanju bradavic in znamenji sledi večkrat zastrupljanje krvi. Obdelovanje kože z različnimi silnimi masmi in z električno povzroča večkrat mesto pomlajenja obup in solze. Konferenca je tudi podčrtala fakt, da so na dnevnem redu sodni procesi med kozmetičnimi saloni in njihovimi klijentijami. Toda nad elegantnimi, dišečimi sobami varšavskih salonov visi še druga skrivnost. Med rožnatimi sienami se vršijo sestanki, izmenjavajo se ljubeči pogledi, sladko šepetajo pari in se h koncu družijo v nenavadnih objemih. V vijolnem mraku se vrši kult lezbične ljubezni. — Zašto so sklenili mestni očetje, da se podvržejo kozmetični saloni strojim določbam in predpisom. V kraškem bo izdana naravnost drakonska odredba.

Dr. Božena Kokalj.

CPOZORILLO JAVNOSTI.

Odbor za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani je razposlal že do 13.000 prošenj glede prostovoljnih prispevkov za spomenik. Poleg tega je izdal 5000 nabiralnih blokov in postavil tako svojo akcijo na najširšo podlago. Njegovo delo doslej žal še ni imelo zaželjenega uspeha, ker se je na prošnje odzval le neznaten del naprošenih korporacij in zasebnikov, vendar je pa upati, da se odboru v doglednem času posreči nabirati toliko denarja, da se bo Slovenija s spomenikom v Ljubljani oddolžila velikemu borcu za naše osvobojenje in ujedinjenje. Ne glede na ogromno propagando in pripravljano delo, ki ga je opravil odbor z lastnimi močmi in poštvolnostjo poedinjnih članov, ga pa naša javnost žal ne podpira v toliki meri, kakor bi bilo pričakovati glede na vzvišen namen te akcije. Dogaja se celo, da mečejo izvestni činitelji odboru v njegovem naporu delu polena pod noge in podirajo to, kar on s težkimi mukami gradi. Tako je pošlal veliki župan ljubljanske oblasti že sredi avgusta vsem srezkim poglavarjem okrožnico, v kateri jih pozivlja, naj zbirajo v svojem področju prostovoljne prispevke za spomenik kralju Petru ter pošiljajo denar ravnateljstvu pomožnih uradov velikega župana. V okrožnici pa ni povedano, za kateri spomenik se nabirajo prispevki, tako da si darovalci niso na jasnem, kajti spomenike kralju Petru nameravajo postaviti skoraj istočasno kakor v Ljubljani tudi v mnogih drugih krajih naše države. Smatramo, da je postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani zadeva, ki se tiče v prvi vrsti Slovenije in da od nas Slovencev nihče ne more zahtevati, da bi pripevali za spomenike v drugih krajih, dokler sami v svoji prestolici nismo postavili spomenika. Zato opozarjamo vse darovalce brez izjeme, naj se prepričajo, za kateri spomenik so namenjeni prispevki, predno kaj darujejo. Slovenija bo itak s težavo zbrala za spomenik v Ljubljani potrebni znesek in zato se nam zdi vsaka vzporedna akcija, pa naj bo namenjena spomeniku v kateremkoli drugem kraju, neumestna in za Slovenijo nesprejemljiva. Vse darovalce naprošamo, da pošiljajo prispevke neposredno odboru za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani, Kongresni trg 1-II, štev. ček. račun. 14.673. Pri predložitvi nabiralnih pol in blokov naj se pa vsak darovalec prepriča, je-li

prispevek res namenjen spomeniku v Ljubljani. Neobhodno potrebno je preprečiti vsako akcijo, ki ovira delo odbora za postavitev spomenika kralju Petru I. v Ljubljani.

RADIO - RAZSTAVA IN RAZDELITEV NAGRAD.

Dne 9. t. m. je priredil Radio-klub v ljubljanskem dvoru inlimen večer, na katerem je razdelil odlikovancem letošnje radio razstave, strokovno težko pridobljiva odlikovanja.

Ce pogledamo nazaj na radio-razstavo moramo priznati, da je bila popolna, vsestranska in zato strokovno zelo poučljiva. Poleg okusnih, kompletnih prejemnih aparatov, raznih zvočnikov in anten, sta bili razstavljeni tudi dve amaterski oddajni postaji za kratke valove, nadalje razvoj raznih tuljev in žarnic in razni merilni instrumenti. Razstave se je udeležilo 23 amaterjev. Razstava je pokazala, da je radio-amaterstvo v Sloveniji, predvsem strokovno visoko razvito, in da koraka vzporedno z razvojem moderne radio-tehnike. Na tem mestu moramo povdariti, da polagajo naši amaterji največjo pozornost na strokovno tehnično stran in ne na zunanje oblike in efekte. Neki kritik, ki je obiskal svetovno radio razstavo v Newyorku je v praškem »Radio Journalu« napisal, da je bila ta razstava podobna razstavi modernega pohištva, nikakor pa ne radio-razstavi.

Isto strokovno stremjenje kakor amaterji, je imela tudi stroga, strokovna, ocenjevalna komisija pod predsedstvom g. ing. Matka Kolarjca. Najboljši dokaz za to, bili člani te komisije, med katerimi najdemo naše najboljše strokovnjake na polju radio-tehnike, so gg. prof. Andrej, ing. Eržen, šef Jakopič, prof. Nardin in cand. ing. Slu-gu. Ocenjevalni pogoji so bili v primeri z drugimi, inozemskimi razstavami zelo strogi in obširni. Komisija je sestavila osem ločk, ki so dale skupaj 60 dosegljivih točk.

Prvo nagrado in zlato kolajno je dobil g. Vojko Zelenik, Ljubljana za njegov 4-cevni aparat »Browning Drake«, dosegel je 49.64. Drugo nagrado in srebrno kolajno je dobil g. Milan Grosičar, tehnik, Ljubljana, za njegov 4-cevni aparat »Neutrovox«, dosegel je 48.31 točk. Trečjo nagrado in srebrno kolajno je dobil g. Benjamin Lenassi, Logatec za njegov 2-cevni aparat »Audion z reakcijo«, dosegel je 40.65 ločk. Četrto nagrado in bronasto kolajno je dobil g. Bogomir Bajec, Rožna dolina za 2-cevni aparat »Autodyne«, dosegel je 36.39 točk. Priznanje je izrekla komisija g. Ladu Babniku, tehn. iz Dravclj za njegov 2-cevni aparat »Reinarts«, dosegel je 32.89 točk. Poleg tega je klub določil še tri denarne nagrade v znesku 500, 300 in 200 Din, tvrdka Franč Bar v Ljubljani pa je prispevala denarno nagrado 500 Dn in 2 telefonski slušali. Borovo nagrado sta si razdelila prvi in drugi nagraditelj, slušalo pa je dobil četrta in peti nagraditelj.

Gospod predsednik konzul Dular je v lepem, jednatnem govoru navzočim odlikovancem izročil kolajne in jih bodril k nadaljnjemu, vsrajnemu, strokovnemu delu, ker razmah amaterjev bo šele pričel, ko

dobimo prihodnjo spomlad svojo oddajno postajo v Domžalah.

Radio-klub, Ljubljana.

Opat znamenitega strahovskega samostana v Pragi, Metod Zavoral, ki je bil te dni izvoljen za predsednika češkoslovaške-rumunske lige.

Književnost.

Molière: Skopuh (L'Avare).

komedija v petih dejanjih. Prevel Niko Kuret, Ljubljana 1927. Založila Jugoslovanska knjigarna. Ljudski oder XII. zvezek. Cena 18 Din. Za izvrstno burko »Scapinove zvijače«, ki je lani prešla vse podeželske odre in povsod vzbujala salve smeha, smo dobili sedaj v izvrstnem prevodu Niko Kureta še Moliérovo klasično komedijo »Skopuha«. Skopuh ima vse polno resnih momentov, vendar je tudi toliko komičnih prizorov v igri, da se bo občinstvo tudi po Skopuhu izvrstno zabavalo. Figura Skopuha, ki ima še dandanes ponekod precej podobnosti, je mojstrsko delo pisatelja-umetnika. Ker je bil Molière sam igralec, je znal pisati za igrake, zato vsebuje igra vse polno efektnih prizorov in vlog, ki so nalašč za igralca pisane. Ima 10 moških in 4 ženske vloge. Od teh 10 moških vlog, je 5 epizodnih, tako, da rabi režiser samo 5 + 4 vloge. Igrati je pridejan predgovor (napisal prof. A. Robida, v katerem najde režiser vse potrebne napotke in nasvete glede kostumov, karakterizacije oseb, sploh vsega, kar je važnega v igri. Tudi predavatelj pred igro bo našel marsikaj porabnega v A. Robidovem predgovoru, kar naj občinstvu v uvodu razjasni in razloži. Zato smo prepričani, da bo našel »Skopuh« pot po vseh podeželskih odrih in da bo ljub gost ker je dobrih iger itak malo na razpolago. Ljudski oder bo prinesel v tisku letos poleg »Lumpacija Vagabunda« in »Skopuha« še na novo prirejena »Krivoprisežnika« in »Zapravljivača«, tako, da bodo odri za vso sezono preskrbljeni. »Skopuh« ni odersko znašilo, ampak stvar stalne literature in vzgojne vrednosti, ki je kot komedija edina svoje vrste.

Modno pismo.

Ogrtač iz temnomodrega velura, okrašen z lisičino. Obлека iz jerseyja. Suknjič ima originalne okraske. Male moderne deklice nosijo usnjene rokavice, ki se dajo prah.

— Verica nosi za šolo ogrtač iz velura.
— Dečji figuri Marice se odlično poda ogrtač iz angleškega blaga.
— Milena spremi svojo mamico na posele v lepem ogrtaču iz modrega velura z ovratnikom in manšetami iz sivga krzna.
— Na drugi sliki vidimo iz sivga velura klobuke. Prvi, v stilu directoiue, je iz rož-

natega samota, drugi iz modre klobučevine s plisirano pentljo.

Danes ljudi na našo najmlajšo gospodo nismo pozabili. Prinašamo sliko dečje obleke iz angleškega blaga in komden ter topel ogrtač iz modernega ralinca.

>Vi imate zamolkel glas, metalničnega zvoka je malo v njem.
>Kaj pravite — malo metalničnega zvoka?
— Cujte: 10 dolarjev v zlatu vam plačam za uro...
>Hm... da... Sedaj pa vaš glas res lepo zveni... Sprejemem vas.

AMERICANA.

Veliki ameriški kritik H. L. Mencken nadaljuje v listu »American Mercury« vztrajno svojo rubriko »Americana«. Pod tem naslovom penatisne vsak mesec enkrat šest strani samih tekstov, ki so izšli že kje drugod v Ameriki. »Americana« so postala antologija ameriške neumnosti in najhujše publicistično orožje tudi sicer ne preveč mističnega Menckena. Evo par primerov.

Pohvala predsednika Coolidge-a.

Ena od najboljših glav publicističnega štaba lista »Los Angeles Times« je zapela predsedniku Coolidge-u takole čast in slavo:
»Predsednik Coolidge je eden od najodličnejših mož, kar jih je rezidiralo kdaj v Beli hiši. Dosegel je duševno višino, ki mu je omogočila, da je uvidel, da mednarodni problemi niso prav nič bolj komplicirani, kot vprašanje: »Kako naj prodam svojega konja?«

Uredba prometa v Georgiji.

Dnevno povelje št. 19 forta Beuning, Georgia vsebuje sledeče lakonične stavke: »Ze večkrat se je pripetilo, da so avtomobili prehiteli komandanta na službeni vožnji. Taki prestopki zoper vljudnost so prepovedani.«

Texas napreduje.

To je razvidno iz sledeče sodbe, ki je bila izrečena nedavno v Parizu, Texas: W. Mc Donaldova oporoka se proglašava veljavnim ter se ugovori zoper njo zavrnejo. Utemeljitev: »Dejstvo, da je zapustil kdo 1.000.000 dolarjev za zgradbo astronomičnega observatorija se ni nikak dokaz za to, da ni bil pri zdravi pameti.«

Zemljepis.

»Times«, Seattle, objavlja: »Profesor Evers ima danes zvečer ob 7.45 predavanje, na katerem bo podal informacijo o sledečih vprašanjih:

- 1. Natančna določitev prostora, kjer se nahajajo nebesa.
- 2. Opis prebivalcev nebes.
- 3. S čim se pečajo prebivalci nebes.
- 4. Ali se otroci v nebesih vzgajajo?
- 5. Zakaj v nebesih ni dolgočasno?

Druga verzija.

Pastor Charles S. Poling je navedel svojim brunnim poslušalcem v Pittsburgu sledeče podatke:

»Nebesa merijo po podatkih Sv. pisma 1.150.000 kvadratnih milj, so torej desetkrat večja kot Nemčija in Francija skupaj in dvajsetkrat večja od Anglije. Če vzamemo kot bazo gostost prebivalstva v Londonu, je v nebesih prostora za 100 milijard ljudi, torej za sedemdesetkrat toliko kot jih je na zemlji.«

Skrivnost univerze v Lincolnu.

Vsaka ameriška univerza ima svoje male tajnosti. Univerza v Lincolnu pa svoje tajnosti ni obdržala zase, temveč jo je objavila v obliki komunikacije.

»Mister Albert R. Jones je bil izvoljen za častnega člana nadzorstvenega sveta lincolnske univerze. S tem so se letni dohodki za 1.342.041.62 dolarjev zvišali.«

100-odstotna policija.

»Times« v nadebudnem mestu Tacoma v državi Washington, poroča:

»Chicaška policija je brzojavila včeraj v Tacoma: »Ali je na Izidora Edelsteina raz-

pisana nagrada še na razpolago. Izsledili smo možakarja, ki je nedvomno identičen z morilecem Edelsteinom iz Tacoma.« Tacoma policija je brzojavno odgovorila: »Tudi mi smo ga izsledili, nakar smo ga aretirali. Ze dve leti sedi v lukajšnji kaznilnici.«

GROZEN ZLOČIN 60 LETNE STARKE.

Pri poseshniku Albinu Pouliquen-u v neki bulonški vasi je služila 60 letna dekla Marija Pouliquen. Prošlo nedeljo je šla Marija Pouliquen zjutraj zgodaj k maši. Ko se je vrnila, šla se podala v cerkev posestnik in njegova žena. Svoje štiri otroke v starosti od 7 let do 18 mesecev šla pustila doma. Kaj se je potem godilo, se ne ve. Ilgotov-

ljeno je le, da je izvršila dekla krvav zločin, ki se da rekonstruirati samo v glavnih potezih. Domneva se, da je hitela Marija Pouliquen po odhodu kmelca in kmečice v kuhinjo po oster nož z 10 cm dolgo kline, nakar se je vrnila v sobo, v kateri se je igral sedemletni Jean s svojo štiriletno sestro Anjo ter pograbila Jeana z levo roko za lasce in ga zaklala. Nato je zaklala Anico, ki je hotela, videč, kaj se je zgodilo z njenim bratom, presstrašena zamen ubožati. Medtem je prišel v sobo 6 letni Marcel. Starčka ga je zaboloda z nožem v prsi. Deček se je zgrudil težko ranjen na svojo sestrico. Nalo je prerezala Marija Pouliquen 18 mesecev stari Antonijeti vrat. Otok se bori s smrtjo.

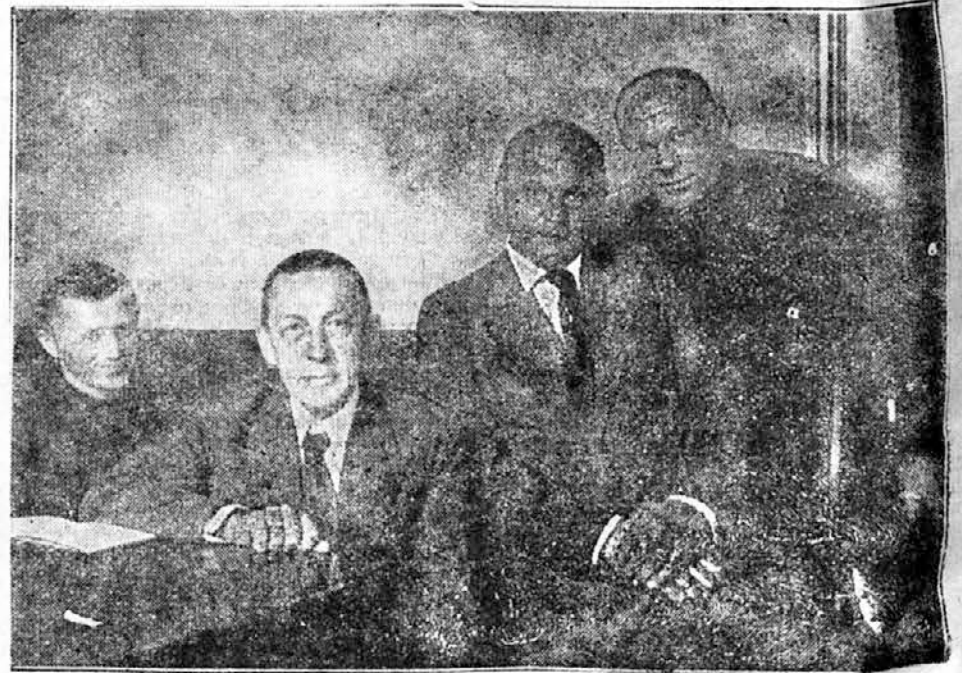
Ko je bila zločinka s klanjem gotova, je umila nož in roke ter odšla k župniku, kateremu je povedala, kaj je učinila ter ga vprašala, če ji more greh odpušiti. Kmalu nato je bila aretirana.

V preiskovalnem zaporu se obnaša morilka popolnoma mirno, kot da se ni nič zgodilo. Na vprašanje, zakaj je izvršila krvavi zločin, odgovarja, da se ne spominja ničesar, češ, da je izvršila dejanje v duševni zmedenosti.

Medtem pa se sumi, da je zaklala starčka otroke iz osvete, ker sta jo gospodar in njegova žena nedavno ostro ukorila.

Slavni japonski slikar Fujita s svojo evropsko ženo pri vsakodnevni jutranji telovadbi.

Znameniti raski komponist Rahmaninov v krugu družinskih kozakov. Obenem z Rahmaninovim dirigent kozackega kora Jarov. Druški kozaki priredijo jubilejni lišički koncert na Durrju.

Ljuba Erenburg:

86

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Bog ve, koliko denarja bi se zaigral naš hazardist, če bi se v njegovo vnetost ne vtaknila m-lle Virole, ki se je naveličala čakati na svojega prijatelja. Stopila je k mizi, kjer je igral in ga je poklicala. On je ni slišal. Prijela ga je za ramo in se nagnila k njemu tako, da je začutil njeno grud. To ga je prevzelo. Ena strast je premagala drugo. Hazardist je vstal, popravil pomanjkljivost na svoji obleki in odšel za svojo prijateljico v sosedno dvorano, kjer je bila kavarna. Hazardist je bil očitno hud babjek. Streljaj mu je predložil mrzlo limonado ali sladoled. To bi ga pa ne ohladilo in je hazardist poznal samo eno preizkušeno sredstvo, ki ga je bil spoznal v svoji daljni domovini:

— Čaja! Dvojno porcijo!

Začudenji Violi je pojasnil:

— Če je človeku vroče, se mora napiti vročega čaja, da se popolnoma spoti.

Zadnja beseda se je nekam čudno slišala, ker je bil on že brez nadaljnega potenja podoben človeku, ki je prišel izpod prhe.

— Ali vam ni pomagalo moje koleno? — se je zasmehljivo nasmehnila Virole.

— Ne. Koleno je neumnost. Prijetno pa je poljubljati ga. Krasno koleno imate, ki pa pri igri kljub temu ne pomaga. Ah, če bi imel jaz svoj ustnik!

In davni prizori so stopili pred oči igralca. Sede ob strani m-lle Virole, najdražje in najtežje dostopne kokote, je on naenkrat zagledal pred seboj umazano sobo fevdosijskega prenočišča, kambiac na grški način, to ubogo skledo leče, za katero je on smrkavemu Aristarhu prodal svoj ustnik. Ves oddan svojim spominom je hazardist vzdihoval in gotal, čašo za čašo, vroč čaj. Njegovi spomini pa niso bili niti mihi, niti nedolžni. Ne upoštevač davnega časa, marinpolskega inženjera, špijonske listine, kože postarane miss in drugega, mu je bilo dovolj, če se je spomnil pisanega mačka, ki se je podil za njim po bulvarju Edgar Quinet. Pri tem spominu ni samo zavzdihnil, marveč tudi zastokal. Pa še rama Chiehy! Pa kolodvor? In vse, kar je temu sledilo! Ko je izpil šesti kozarec čaja, je zajavkal:

— Recite mi »ubogi Niko«. — Vi govorite tako melodično, da se pri tem spominjam svoje matere.

To je on lagal, ker se svoje matere sploh ni spomnil. Teta, ki ga je vzgajala, mu pa tudi ni govorila »ubogi Niko«, ker je bila z njim surcva. Hrepenel je pa po prevari, iskal je nežnosti, hotel je, da se komu zasmili. M-lle Virole ga je uslišala in mu večkrat ponovila »ubogi: Niko«, da biredišia svojega kavalirja melanholije. Kavalir je pa prišel že sedmič čašo in še vedno vzdihoval.

Zakaj je tako nesrečen? Saj se je vendar izpolnila njegova želja in je on zdaj v Sau-Remo, samo deset kilometrov od Meutone.

Pod okni je majski večer, oljke in morje. Mogoče je samo utrujen, saj je od one izredne noči, ko se je odpeljal iz Pariza predtako že več, ko dva meseca.

Kje je bil Halibjev ves ta čas? Kako je živel? Slabo! Spočetka je bil v bedi, v strašni kruti bedi, v taki, da se je s slastjo spominjal odedeje v hotelu Mouton-Duvergue. Odsel je v Mainz. Iz Mainza se je premaknil v Frankfurt. Za voznino je oddal zadnje franko, ki so mu ostali od večerje v restavraciji »Lavénue«. Halibjev je trpel lakoto. Pet dni je brcnil ko pes brez gospodarja, prosil miloščino in pobiral eike. Ko se je ponoči zavlekel pod železniški most, je olipaval žep svojega telovnika in jokal od zlobe. Zivljenje ga je izzivalo in se iz njega norčevalo. Končno ga je pa le obsijala ideja. Izdal se je za poštenega Judo, Mojzesovega zakona, pri čemur mu je dobro služil njegov orlovski nos, ki je ob drugih prilikah izprijehval njegovo sorodstvo s knezi Dolgorukovi. Kot Jud se je prerineil v »Društvo pomoči žrtvam ukrajinskih pogromov«, kjer je dobil malo posojilo. Za ta denar se je dostojno oblekel in se odpeljal v Berlin. Tam je našel nekega Mojzesa Jakobija, ki je v Amsterdamu kupčeval z briljanti in prišel v Berlin, da kupi za brezvrednostne marke podobne dragocenosti. Halibjev je nekdoč z njim posedel v hotelu »Regina«. Po tem večeru ni več olipaval žepa svojega telovnika in tudi ni več jokal od besnosti. Odpeljal se je v San-Remo, da se navzije življenja. To je bilo sredi aprila.

Halibjeva se je odprlo novo, sinje, solnčno življenje, podobno plakatom, s kakršnimi ravnateljstvo Kazine propagira vse preleste prebivnjaja v San-Remu. Molite pa se, če mislite, da je bil srečen. Še dolgo ne! Najrazličnejše okolščine so ga ovirale, da bi užival, kar bi mu ponudilo letovišče. V prvi vrsti strah. Da, kastor in čerkaske prečne ulice, posebeljena hrabrost, je zdaj dobil lake napade bojazni, da se je včasih tresel ko šiba. Še Neichenson bi mu svetoval, naj vzame valerijanovih kapelj! Predno je stopil Halibjev v sobo, je najprej pomolil roketki so obvhale, če ne preti kakšna nevarnost. Bal se je vsakega praga. Pri pogledu na policaja mu je postalo slabo. Sam sebe je zato mrazil. S silo se je nalašč približal policajem in jih vpraševal, kje je ta in ta ulica. Med vprašanjem je mislil: »Kaj pa, če me pograbi za vrat, namesto, da mi odgovori?« O potovanju v Pariz ni smel niti misliti. Vedel pa je, da bo miren šele tedaj, če bo imel pogum in šel v Pariz, še več, če bo hladnokrvno pritrkujoč s palico šel po ulici Tibonmairy. Vse križem je prijovedoval, da pojde kmalu v Pariz, čeprav ga ni nihče o tem spraševal. Če je prišel v novo mesto, je takoj odšel na francoski konzulat in tam govoril o vizumu. Ti obiski so bili zanj največja muka. Ko jih je odpravil, je bil cel dan brez smisla za drugo in si je deval na prsi mrzle obkladke. Vse to mu ni pustilo, da bi užival življenje.

(Dalje prib.)

VINOCET
 tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana
 nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.
 Zahtevajte ponudbo. — Telefon št. 2389.
Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.
 Ptoarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadst.

Radi pomanjkanja prostora se
proda še nova moderna črno polifirana jedilnica
 iz trdega lesa. — Naslov v upravi lista.

Inserati v
„Narodnem dnevniku“ imajo velik uspeh!

MALI OGLASI.
 Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—.
Gospodična
 veščna vseh pisarniških delišne službe. Gre tudi eden do dva meseca brezplačno. Cenjene ponudbe prosimo na upravo lista pod »Mar Ljv«. —
Koks - čebin
 Wolfova 1/II. - Telef. 2066
Kupi se
 Planinski Vestnik št. 1. XVIII. letnik 1912. — Ponuditi v upravi lista.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA GREGORČIČEVA 23
 TRG. - IND. D. D. **Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.** * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, liseake, posetnice itd. * **LASTNA KNJIGOVZVNICA.** * TELEFON. ŠT. 2552